



Ankestyrelsen  
7998 Statsservice

## **Samvær mellem anbragte børn og netværk – Ankestyrelsens j.nr. 20-29542**

7. december 2020

### **1. Sagens baggrund**

**1.1.** På baggrund af nogle konkrete klager over afgørelser om anbragte børns samvær med netværk, som bl.a. vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt en afgørelse om samvær skulle træffes af kommunen eller af børn og unge-udvalget, rejste jeg i et brev af 29. juni 2020 af egen drift en sag over for Ankestyrelsen og Social- og Indenrigsministeriet, jf. § 17, stk. 2, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013).

Jeg anmodede Ankestyrelsen om en udtalelse og om, at Ankestyrelsen sendte sin udtalelse til mig via Social- og Indenrigsministeriet, således at ministeriet kunne få lejlighed til at forholde sig til styrelsens udtalelse.

Jeg bad om, at Ankestyrelsen i sin udtalelse oplyste, om bestemmelsen i § 71 i serviceloven (nu lovbekendtgørelse nr. 1287 af 28. august 2020) om samvær med (forældre og) netværk efter styrelsens opfattelse skal forstås således, at der skal fastlægges en kreds af personer, som udgør barnets netværk, når der i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn skal tages stilling til barnets samvær med (forældre og) netværk.

Herudover bad jeg Ankestyrelsen om at oplyse, om der efter styrelsens opfattelse i den forbindelse skal tages stilling til, om samvær med hver enkelt person, der anses for at være omfattet af barnets netværk, vurderes at være til barnets bedste, eller om dette alene skal ske på baggrund af en ansøgning fra personen fra netværket (eller forældremyndighedsindehaveren eller barnet) om samvær.

Desuden bad jeg Ankestyrelsen om at oplyse, om det er i overensstemmelse med servicelovens § 71 at undlade at træffe afgørelse om samvær (over for

Dok.nr. 20/02581-13/PH  
Bedes oplyst ved  
henvendelse

**Folketingets  
Ombudsmand**  
Gammeltorv 22  
1457 København K  
33 13 25 12  
[www.ombudsmanden.dk](http://www.ombudsmanden.dk)  
[post@ombudsmanden.dk](mailto:post@ombudsmanden.dk)

Oplysning om telefontid  
og mulighed for personlig  
henvendelse findes på  
[ombudsmanden.dk/kontakt](http://ombudsmanden.dk/kontakt)

forældremyndighedsindehaver og børn over 12 år), når kommunen ikke mener, at en ansøgning om samvær fra netværk skal imødekommes, og om det i den forbindelse har betydning, om forældremyndighedsindehaveren og barnet over 12 år (heller) ikke ønsker samvær.

Endelig bad jeg Ankestyrelsen om at udtale sig om, hvorvidt principafgørelse 57-15 skal forstås sådan, at en sag om samvær mellem et barn og netværk, herunder tidligere plejefamilier, der efter sin art er omfattet af børn og ungdomsrettskommissionens kompetence efter servicelovens § 71, stk. 3, kun skal forelægges udvalget, hvis forældremyndighedsindehaveren eller barnet over 12 år er uenig(e) i kommunens vurdering. I bekræftende fald bad jeg Ankestyrelsen om at redegøre for det retlige grundlag for denne opfattelse, herunder om den var i overensstemmelse med servicelovens § 71.

**1.2.** Med en mail af 7. oktober 2020 fra Social- og Indenrigsministeriet har jeg modtaget en udtalelse af 16. september 2020 fra Ankestyrelsen og et brev af 1. oktober 2020 fra Social- og Indenrigsministeriet, der har henholdt sig til Ankestyrelsens udtalelse.

## **2 Ankestyrelsens udtalelse**

**2.1.** Ankestyrelsen har i sin udtalelse oplyst, at når en kommune behandler sager om samvær med et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, vil kommunen i første omgang skulle tage stilling til, om en person er en del af barnets eller den unges netværk. Hvis personen ikke er det, er der per definition ikke nogen kontakt at bevare eller afbryde. Det gælder, uanset om ønsket om samvær kommer fra barnet eller den unge, en forældremyndighedsindehaver eller personen, der overvejes kontakt med.

Hvis der er tale om en netværksperson, vil kommunen herefter skulle overveje, om det er bedst for barnet eller den unge, at der fastsættes samvær, og i givet fald hvor ofte og under hvilke former.

**2.2.** Ankestyrelsen har mere generelt om en kommunes sagsbehandling i den forbindelse anført, at kommunen allerede i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse af et barn, der antages at have et behov for særlig støtte, skal afdække barnets eller den unges netværk. Det fremgår af servicelovens § 50, stk. 4, hvorefter den børnefaglige undersøgelse skal afdække ressourcer og problemer, også hos netværket.

Forud for afgørelsen om en anbringelse uden for hjemmet skal kommunen desuden udarbejde en handleplan for barnet eller den unge, jf. servicelovens § 140. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse, herunder i forhold til netværk.

Ankestyrelsen har endvidere anført, at begrebet netværk efter ordlyden af servicelovens § 71, stk. 1, omfatter barnet eller den unges søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner mv. Netværket vil oftest være søskende, bedsteforældre, stedforældre, stedsøskende og anden nær familie. Derudover kan der være andre, som kan spille en væsentlig rolle for barnet eller den unge, f.eks. tidligere plejefamilie, venner, naboer og lærere.

Det er desuden anført, at kommunen efter servicelovens § 69, stk. 1, på baggrund af det løbende tilsyn med barnet skal tage stilling til barnets forhold under anbringelsen. Kommunen skal derfor også løbende tage stilling til netværk, idet et barns eller en ungs netværk kan ændre sig under anbringelsen.

Hvis der er tale om en netværksperson, vil kommunen herefter skulle overveje, om det er bedst for barnet eller den unge, at der fastsættes samvær, og i givet fald hvor ofte og under hvilke former.

I en række tilfælde vil der i praksis ikke være uenighed om, hvordan forbindelsen mellem barnet og netværket kan holdes ved lige, og der vil kunne etableres samvær, uden at kommunen behøver at træffe afgørelse om det.

I de tilfælde, hvor samvær med netværket begrænses i forhold til de ønsker, der er hos netværket, barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaveren, skal kommunen træffe afgørelse om omfang og vilkår. Ved afgørelsen skal der lægges vægt på barnets eller den unges bedste og formålet med anbringelsen.

**2.3.** Ankestyrelsen har tillige udtalt sig om de konkrete spørgsmål, som jeg stillede i min høring, jf. pkt. 1.1 ovenfor.

Ankestyrelsen har anført, at det følger af retsgrundlaget og forarbejderne, at kommunen, når et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, skal vurdere, om der konkret er personer, som kan antages at være netværk for barnet ud fra en konkret vurdering af barnets tilknytning – eller fremtidige mulige tilknytning – til personen.

Ankestyrelsen har endvidere anført, at det ligeledes følger af retsgrundlaget og forarbejderne, at kommunen altid har pligt til at tage stilling til samvær med netværk. Det gælder ikke kun, når der foreligger en ansøgning om samvær fra netværket, forældremyndighedens indehaver eller barnet eller den unge, men også når der ikke foreligger en sådan ansøgning. Dette følger af kommunens forpligtelse til at holde barnets forbindelse til netværket ved lige.

Ankestyrelsen har desuden anført, at det følger af servicelovens § 71, stk. 2, jf. stk. 3 og 4, at kommunen om fornødent skal træffe afgørelse om samvær

med netværket eller sørge for, at sagen bliver forelagt for børn og unge-udvalget, og at dette betyder, at kommunen (eller børn og unge-udvalget) altid skal træffe en afgørelse om omfanget og om udøvelsen af samværet i de tilfælde, hvor samværet begrænses i forhold til netværkets eller barnets og/eller forældremyndighedsindehavernes ønsker om samvær.

Efter Ankestyrelsens opfattelse er det således ikke i overensstemmelse med reglerne, hvis en kommune ikke vil træffe en afgørelse, når kommunen mener, at en ansøgning om samvær fra netværk ikke skal imødekommes, da samværet derved begrænses. Det er i denne situation uden betydning for kommunens pligt til at træffe afgørelse, om forældremyndighedsindehaveren og barnet over 12 år ikke ønsker samvær.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvem der skal træffe afgørelse om samvær, har Ankestyrelsen anført, at børn og unge-udvalget skal træffe afgørelsen, hvis samværet med netværket skal afbrydes eller begrænses til mindre end én gang om måneden, eller samværet skal være overvåget.

Særligt for så vidt angår forståelsen af principafgørelse 57-15 har Ankestyrelsen anført følgende:

"Ankestyrelsen har i principmeddelelse 57-15 anført, at sagen alene skal forelægges for børn og unge-udvalget i de tilfælde, hvor samvær begrænses til mindre end én gang hver fjerde uge og hvor forældremyndighedens indehavere og barnet eller den unge over 12 år er uenige heri. Dette er ikke udtryk for vores retsopfattelse, som vi har redegjort for [...].

Ankestyrelsen vil på baggrund af Ombudsmandens henvendelse gennemgå vores udmeldinger om praksis på samvær med netværk. Vi vil orientere ombudsmanden om resultatet af vores gennemgang."

### **3. Social- og Indenrigsministeriets udtalelse**

Social- og Indenrigsministeriet har som nævnt henholdt sig Ankestyrelsens udtalelse.

For så vidt angår principafgørelse 57-15 har ministeriet bemærket, at det efter ministeriets vurdering er afgørelsens indgribende karakter, der er afgørende for, om det er forvaltningen eller børn og unge-udvalget, der skal træffe afgørelse om et anbragt barns eller en anbragt ungs samvær og kontakt under anbringelsen.

Hvis samværet skal begrænses til mindre end én gang om måneden, eller samværet skal være overvåget, er det således børn og unge-udvalget, der skal træffe afgørelsen, uanset om afgørelsen retter sig mod forældrene eller personer i netværket. I forhold til afgørelseskompetencen i den enkelte sag har det efter ministeriets vurdering ikke betydning, om forældremyndighedsindehaveren eller barnet, som er fyldt 12 år, ikke ønsker samvær. Under henvisning hertil har ministeriet taget til efterretning, at Ankestyrelsen oplyser, at det, der er anført herom i principafgørelse 57-15, ikke er udtryk for styrelsens retsopfattelse, samt at styrelsen vil gennemgå sine udmeldinger om praksis vedrørende samvær med netværk og orientere mig om resultatet af denne gennemgang.

### **3. Mine bemærkninger**

På baggrund af Ankestyrelsens og Social- og Indenrigsministeriets udtalelser forstår jeg, at det er myndighedernes opfattelse,

- at kommunen allerede i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse af et barn eller en ung, der antages at have et behov for særlig støtte, skal afdække barnets eller den unges netværk,
- at kommunen forud for en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet skal udarbejde en handleplan, og at handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse, herunder i forhold til netværk,
- at netværk oftest vil være søskende, bedsteforældre, stedforældre, sted-søskende og anden nær familie, men at der derudover kan være andre, som enten kan spille eller spiller en væsentlig rolle for barnet eller den unge, såsom tidligere plejefamilie, venner, naboer, lærere mv.
- at kommunen, når et barn eller ung anbringes uden for hjemmet, skal vurdere, om der konkret er personer, som kan antages at være netværk for barnet eller den unge ud fra en konkret vurdering af barnets eller den unges tilknytning – eller fremtidige mulige tilknytning – til personen,
- at kommunen altid har pligt til at tage stilling til samvær med netværk, også når ikke foreligger en ansøgning fra netværket, forældremyndighedsindehaveren eller barnet eller den unge,
- at der altid skal træffes en afgørelse om omfanget og om udøvelsen af samværet i de tilfælde, hvor samværet begrænses i forhold til netværkets eller barnets og/eller forældremyndighedsindehaverens ønsker om sam-

vær, og at dette således i forhold til ansøgninger om samvær fra netværket gælder, selv om forældremyndighedsindehaveren og/eller barnet over 12 år ikke ønsker samvær,

- at kommunen løbende skal tage stilling til netværk, idet et barns eller en ungs netværk kan ændre sig under anbringelsen,
- og at det er børn og unge-udvalget, der skal træffe afgørelse, hvis samværet med netværket afbrydes eller begrænses til mindre end én gang om måneden, eller samværet skal være overvåget, uanset om forældremyndighedsindehavere og barnet eller den unge over 12 år er uenige heri.

Jeg har noteret mig det oplyste, som ikke giver mig anledning til bemærkninger.

Jeg har endvidere noteret mig, at Ankestyrelsen vil gennemgå sine udmeldinger om praksis vedrørende samvær med netværk og orientere mig om resultatet af denne gennemgang.

På den baggrund foretager jeg mig ikke mere i sagen. Jeg afventer dog Ankestyrelsens orientering om gennemgangen af sine udmeldinger om praksis.

Jeg vil lægge en nyhed om sagen på min hjemmeside.

Med venlig hilsen



Niels Fenger

**Kopi til:**  
Social- og Indenrigsministeriet